బంగారు సంకెళ్లు...

జె. సుబ్బలక్ష్మి

గోడ గడియారం రంగు రంగుమని రెండు గంటలు కొట్టింది. చాలా సేపటినుండి నిద్రపట్టక అటూ ఇటూ దొర్లుతున్న సీతమ్మ ఒక్కసారి ఆవలించి ఒళ్ళు విరుచుకోబోయింది. కాని కాళ్ళూ, చేతులూ బిగుసుకు పోయినట్టయి నిటారుగా చాపడానికి రాలేదు. పైగా అవన్నీ తనమీద తిరుగుబాటు చేస్తున్నట్టుగా అనిపించింది. 'ఇంకెంత కాలం మాచేత చాకిరీ చేయిస్తావు సీతమ్మా? అరవై ఏళ్ళపాటు సేవ చేసి చేసి అలసి పోయాం. ఇకనైనా మాకు విశ్రాంతి నివ్వకపోతే ఎలా? అని జాలిగా అడుగుతున్నట్టూ అనిపించింది.

సీతమ్మ తన ఊహాకు తనే నవ్వుకుంది—'కాళ్ళూ, చేతులూ తమ కష్టాలు చెప్పుకుంటాయేమిటి ఎక్కడైనా! శరీరంలో జవసత్వాలు ఉడిగిపోయాక అవి కూడా బలహీనమై పోతాయి గాని! అనుకుని ఒళ్ళంతా నెమ్మదిగా కూడదీసుకుని లేచి కూర్చుంది.

కాసేపటికి నడుం నొప్పి పుట్టినట్టయి, మళ్ళీ పడుకుంది సీతమ్మ. కళ్ళు మూసుకుని ఎలాగైనా నిద్రపోవాలని ఎంతగానో ప్రయత్నం చేసింది. కాని ఎంతసేపటికీ నిద్రపట్టలేదు.

ఇక లాభం లేదనుకుని ఆమె లేచి మెల్లిగా గదిలోంచి ఇవతలికి వచ్చింది. అడుగులు చప్పుడు కాకుండా నడవటం ఆమెకు అలవాటు. గట్టిగా కాళ్ళు మోదుకుంటూ నడవటం గానీ, గిన్నెలూ, సామాన్లూ చప్పుడయ్యేలా పనిచేయడం గానీ ఆమెకెప్పుడూ అలవాటు లేదు.

డ్రాయింగ్ రూంలోకొచ్చి సోఫాలో కూర్చుంది. మెత్తని ఆ సోఫాలో వెనక్కివాలి కళ్ళు మూసుకుంటే ఎంతో హాయిగా ఉన్నట్టనిపించింది. మళ్ళీ అంతలోనే ఒక నిట్టూర్పు విడిచింది! పాపం....తన భర్త బతికున్న రోజుల్లో తమకు తలకింద పెట్టుకోడానికి తలగడలైనా సరిగ్గా ఉండేవి కావు ఇక సోఫాలూ, కుర్చీ లెక్కడివి? అసలా మాట తల్చుకునే తాహతైనా ఉండేదా తమకు? కుక్కి మంచాలూ, ఈతచాపలూ తప్ప ఇంకేమీ ఎరుగరు ఆరోజుల్లో.

కాని ఇప్పుడు చక్కని మంచం, మెత్తని పరుపు, తెల్లని దుప్పట్లు, గలేబులు తొడిగిన తలగడలు, దోమతెర—అన్నీ ఉన్నాయి తనకు. కానీ ఏం లాభం? నిద్రమాత్రం కరువై పోయింది. రాత్రి భోజనంచేసి పడుకున్న వెంటనే ఒక్కకునుకు పడుతుందంతే. అర్ధరాత్రి దాటగానే మెలకువ వచ్చేస్తే ఇక తెల్లవార్లూ ఇలా పిచ్చిదానిలా ఒంటరిగా కూర్చునో, లేకపోతే పక్కమీదే దొర్లుతూనో కాలం గడపాలి.

కొన్నేళ్ళ క్రితమైతే ఇలా మధ్యలో మెలకువ వచ్చినప్పుడు లేచి తనకటూ

ఇటూ అడ్డదిడ్డంగా పడుకున్న పిల్లలను సరిగ్గా పడుకోబెట్టి, అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న వాళ్ళ బట్టలను సర్ది తిరిగి నిద్రపుచ్చేది ఆ తరువాత, అంటే పెద్ద కొడుక్కి పెళ్ళయి, వాడికి పిల్లలు పుట్టిన తరువాత వాళ్ళను తన పక్కమీదే పడుకోబెట్టుకునేది రాత్రిళ్ళు లేచి పక్కకు జరిగిపోయిన వాళ్ళను తిరిగి పక్కమీదికి లాక్కుని తొలిగిన దుప్పట్లను మళ్ళీ కప్పి వాళ్ళను అక్కున చేర్చుకుని నిద్ర పోయేది

అయితే ఈ ఇంటి కొచ్చినప్పట్నుంచీ అలాంటి పనులేమీలేక మనసుకూ, శరీరానికీ ఏమిటోలా అనిపిస్తోంది

నలుగురు పిల్లలుగల పెద్దకొడుకు రామం బదిలీ అయి బెంగుళూరు వెళ్ళిపోయాడు. రెండో కొడుకు విశ్వంకూ ఢిల్లీలో ఉద్యోగం రావడంతో భార్యా, బిడ్డలను తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు ఇక మిగిలింది సత్యం ఒక్కడే వాడు కట్టించిందే ఈ ఇల్లు ఇంజినీరింగ్ చదివి కాస్త అభివృద్ధిలోకి వచ్చాక మంచి డబ్బుగల వాళ్ళమ్మాయిని ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాడు

సరళ తన కోడలయిన దగ్గర్నుంచీ ఆమెతో సామరస్యంగా మెలగాలని ఎంత గానో ప్రయత్నిస్తోంది. కానీ, తాను గొప్పింటి అమ్మాయే కాక ఒక ఇంజినీరు భార్యనన్న ఠెక్కు, బెట్టునరి సరళలో కొంచెం ఎక్కువ కాబట్టి ఆమె తనతో అంత సన్నిహితంగా ఉండదు. ఆ విషయం గ్రహించి నప్పటినుంచీ తనుకూడా కాస్త జాగ్రత్తగానే ఉంటోంది. మనవణ్ణి తన దగ్గర పడుకోబెట్టుకోవాలన్న కోరికను కూడా అణిచివేసుకుంది....

—సీతమ్మ సోఫాలోంచి లేచింది డ్రాయింగ్ రూంలోంచి వరాండాలోకెళ్ళే తలుపును ఏమాత్రం చప్పుడు చేయకుండా నెమ్మదిగా తెరచుకుని వరండాలోకి వచ్చి నిలబడి కటకటాల్లోంచి బయటి తోటలోకి చూడసాగింది.

చుట్టూ నిశ్శబ్ద నీరవం. గాలికి చెట్ల ఆకుల గలగలలు తప్ప ఎక్కడా ఎలాంటి అలికిడీ లేదు. కాని వెన్నెల వెలుగులో తోటలోని పువ్వులన్నీ వింత సోయగా లీనుతూ కళ్ళకు విందు చేస్తున్నాయి. ఇంటి ముందున్న ఆర్చిపై పాకించిన మల్లెతీగలో విచ్చిన మల్లెపూలు వెన్నెల్లో మరింత తెల్లగా మెరుస్తూ చక్కని సువాసనలు వెదజల్లుతున్నాయి పచ్చని చేమంతులు, రకరకాల గులాబీలు 'మేమూ ఉన్నా మంటూ' తలెత్తుకుని వున్నాయి. నవ్వు పూలతో నిండిన పారిజాతపు చెట్టు నక్షత్రాలతో మెరిసి పోతున్న నభోమండ లంలా వెలిగి పోతోంది.

అవన్నీ చూస్తూ మైమరచి పోయింది సీతమ్మ ఎంతసేపలా నిలబడిందో ఆమెకే తెలియదు. కానీ ఒక్కసారిగా తోటలోకి మేడమీది కిటికీలోంచి లైటువెలుగు పడే సరికి ఆమెకు ఆశ్చర్యం వేసింది. 'ఇంత రాత్రప్పుడు వీళ్ళెందుకు లేచారబ్బా ?' అనుకుంది కానీ మళ్ళీ 'చంటాడు లేచాడు కాబోలు, వాడికి పాలో పట్టడానికి కోడలు లైటు వేసివుంటుంది. అని తనకు తనే సమాధానం చెప్పుకుంది.

సావిత్రమ్మగారి దొడ్లో ఉన్నప్పుడైతే ఇలా అర్ధరాత్రిపూట ఏ ఇంట్లో లైటు కనిపించినా తను పరుగెత్తు కెళ్ళేది. అందరూ ఆదమరచి నిద్రపోయేవేళ వాళ్ళెందుకు మెలకువగా ఉన్నారా—అన్న సందేహం తనను ఇంట్లో ఉండనిచ్చేదికాదు. చంటి పిల్లలే గనుక గుక్కపెట్టి ఏడుస్తుంటే వాళ్ళ ఏడుపుకు కారణం కనిపెట్టి తనకు తెలిసిన చిట్కా ఏదో ఉపయోగించి వాళ్ళను ఊరుకోబెట్టి మరీ వచ్చేది ఇంటికి. ఎవరికైనా ఒంట్లో బాగుండక బాధపడు తున్నా లేక ప్రసవవేదన పడుతున్నా తను చూడలేక పోయేది. వాళ్ళదగ్గరే కూర్చుని ధైర్యం చెబుతూండేది. తన చేతనైన సహాయం చేసేది. వాళ్ళ బాధ నివారణ అయిన తరువాత తృప్తిగా ఇంటికి తిరిగొచ్చేది.

సావిత్రమ్మగారి దొడ్లో మొత్తం ఏడు వాటాలుండేవి. ఆ వాటాల్లో ఉన్న వాళ్ళందరూ చాలా తక్కువ ఆదాయం గల సామాన్య కుటుంబీకులే. వచ్చే జీతాలు చాలీ చాలక ఎలాగోలా బతుకుబండిని లాగుతున్న కష్టజీవులే. అయితే డబ్బుకు ఎంత కటకట లాడే వాళ్ళయినా—ఆదరా భిమానాలకూ, ఆప్యాయతకూ వాళ్ళల్లో కొరత ఉండేదికాదు. ఒకళ్ళ నొకళ్ళు వరసలుపెట్టి పిలుచుకుంటూ, ఒకళ్ళ కష్టాల కొకళ్ళు ఆదుకుంటూ అంతా ఒకే కుటుంబంలోని వ్యక్తుల్లా మెలిగేవాళ్ళు...

—ఇక్కడ అలాంటి ఇరుగూ పొరుగూ లేదు, అలాంటి మనుషులూ లేదు. 'నన్ను ముట్టుకోకు నామాల కాకి' అన్నట్టు ఎవరిళ్ళల్లో వాళ్ళు తలుపులు బిడాయించు కుని ఉండిపోతారు. ఒక పలకరింపూలేదు, పాడూలేదు—మరీ ఎదురు పడినప్పుడు చూసీ చూడనట్టు ఓ చిరునవ్వు పారేసి ముందుకు సాగిపోతుంటారు....

—పూల సువాసనలపై తేలివస్తున్న చల్లగాలి శరీరానికి హాయి గొలుపుతూంటే

చాలా సేపు అక్కడే నిలబడిపోయింది సీతమ్మ. మేడమీది గదిలోని లైటు ఆరిపోయింది. అంతలోనే కిలకిలా నవ్వులు వినిపించాయి.

సీతమ్మ పెదవులు చిరునవ్వుతో చిన్నగా విచ్చుకున్నాయి. పిల్లాడు పడుకున్నాడు కాబోలు, ఇద్దరూ హాయిగా నవ్వుకుంటున్నారు అనుకుంది. వెంటనే ఆమె మదిలో ఎన్నో మధురస్మృతులు చెలరేగి గిలిగింతలు పెట్టినట్టయ్యాయి. ఆ స్మృతులు తాలూకు జ్ఞాపకాలు తోటలోంచి వీస్తున్న చల్లగాలిలాగే శరీరాన్నీ, మనసునీ పులకింప చేస్తున్నాయి. భర్తతో పంచుకున్న ఆనందం ఇప్పటికీ చెక్కు చెదరకుండా నిలిచివుంది తనలో....

—కేశవరావును పెళ్ళాడి సీతమ్మ అత్తవారింట్లో అడుగు పెట్టినప్పుడు ఆమె వయసు పదహారేళ్ళు అప్పటికేవాళ్ళు సావిత్రమ్మగారి దొడ్లో ఉన్నారు పడు వాటాలవాళ్ళు వాకిట్లో మూగి వింతగా తనను చూస్తూండగా భర్తతో కలిసి ఇంట్లోకి అడుగు పెడుతుంటే సీతమ్మ సిగ్గుతో మొగ్గలా ముడుచుకుపోయింది; అడుగులు తడబడ్డాయి; కళ్ళు కిందికి వాలిపోయాయి. ఎవరకంటా పడకుండా గదిలోకెళ్ళి ఒంటరిగా కూర్చోవాలని అనిపించింది. కానీ లోపలికి వెళ్ళాక తమకంటూ ప్రత్యేకమైన గదే లేదని తెలిసింది ఆమెకు. ముగ్గురు మరుదులూ, నలుగురు ఆడబిడ్డలూ, అత్తగారూ, మామగారూ - మొత్తం జనాభా అంతా ఉన్న మూడు గదుల్లోనే సర్దుకోవాలి.

పగలంతా ఇంటి పనులే సరిపోయేవి. భర్తతో ఒక్క క్షణం తీరిగ్గా మాట్లాడే అవకాశం కానీ, అందుకు తగిన చోటు కానీ ఇంట్లో లభ్యమయ్యేవి కావు.

ప్రైవేటు కంపెనీలో పనిచేసే కేశవరావు ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు వెళితే ఇంటికి తిరిగొచ్చేసరికి రాత్రి ఎనిమిది దాటేది. అప్పుడిక భోజనాల హడావిడి వచ్చిరాగానే కాసేపు తండ్రితో మాట్లాడి ఇంటి అవసరాలు కనుక్కొని ఆ తరువాత భోజనానికి లేచేవాడు. భోంచేయగానే మళ్ళీ చొక్కా తగిలించుకుని బయటికి వెళ్ళిపోయేవాడు. కిళ్ళీ, సిగరెట్టు-స్నేహితులతో బాతాఖానీ-అన్నీ పూర్తయి అతను తిరిగొచ్చేసరికి పదకొండు గంటలయ్యేది. పగలల్లా పనిచేసి అలిసిపోయిన సీతమ్మ ఇక నిద్రకు ఆగలేక ఏ ఆడబిడ్డ పక్కనో పక్క చేసుకుని ఒరిగిపోయేది.

దగ్గరగా వేసిన తలుపును నెమ్మదిగా తోసుకుని కేశవరావు ఇంట్లోకి వచ్చేవాడు. ముందుగదిలో తమ్ముళ్ళూ, తండ్రీ నిద్రపోతుండేవారు. తన కోసం పక్కలేసి సిద్ధంగా ఉండేది. కానీ అప్పుడే పడుకోవడానికి అతనికి మనసొప్పేది కాదు. మెల్లగా రెండో గదిలోకి వెళ్ళేవాడు అక్కడ తన చెల్లెళ్ళమధ్య పడుకుని గాఢంగా నిద్రపోతున్న భార్యను చూస్తూ కాసేపు నిశ్శబ్దంగా నిలబడేవాడు. ఆ సమయంలో ఆమె అపురూప సౌందర్యంతో వెలిగిపోతున్న దేవత మూర్తిలాగా కనిపించేది. మనసులో మోహావేశం పెల్లుబుకుతుంటే నెమ్మదిగా ఆమె దగ్గరికి వెళ్ళేవాడు. ఆమెను ఉన్నపళంగా రెండు చేతులతో ఎత్తుకుని గుండెలకు చేర్చుకోవాలనిపించేది కానీ, బెదరిపోయి భయంతో కేకలు వేస్తుందేమోనని ఉడిసి కోరికను తనలోనే అణుచుకునేవాడు. తల్లి ఏమైనా మెలకువగా ఉందేమోనని ఆవిడవంక తేరిపారచూసి ఆవిడ నిద్రపోతోందన్న విషయం ఖచ్చితంగా తెలుసుకున్న తరువాత భార్య మెత్తని అరికాళ్ళకు గిలిగింతలు పెట్టేవాడు. కళ్ళు తెరిచిన సీతమ్మకు ఎదురుగా భర్త కనిపించగానే నిద్ర మత్తు వదిలిపోయేది. అతను రమ్మని సైగచేస్తే చుట్టూ ఓసారి చూపులు సారించి "వీళ్ళందరూ ఉన్నా"రని కళ్ళతోనే హెచ్చరించేది కానీ అతను తేలిగ్గా చప్పరించేసి ఏం ఫరవాలేదన్నట్టు సైగచేసేవాడు. రమ్మని

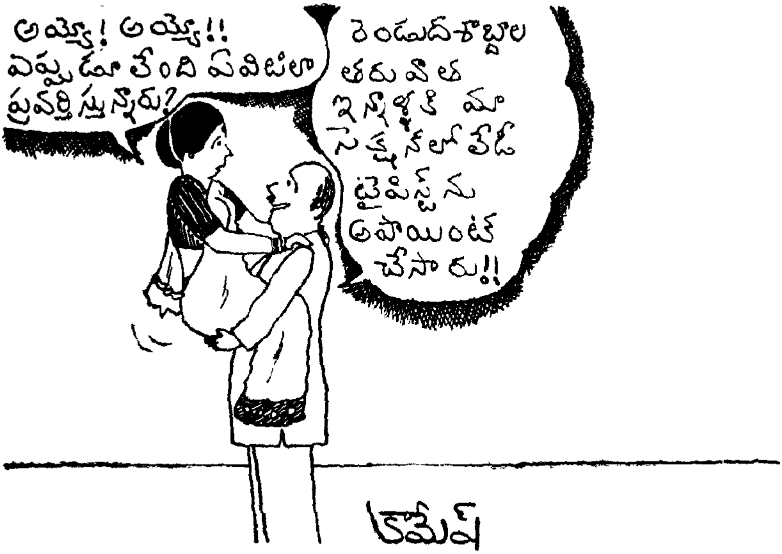

పిలిచేవాడు. ఇలా కొంచెంసేపు కనుసైగల తోనే సంభాషణ జరిగాక అతన్ని ఊరించి, అతనిచేత బతిమాలించుకుని అప్పుడు అతని చెయ్యి ఆసరాగా పట్టుకుని నెమ్మదిగా లేచేది సీతమ్మ. ఇద్దరూ ఏమాత్రం చప్పుడు కాకుండా దొంగల్లా వంటింట్లో దూరే వారు.

అక్కడి ఆరీఆరని తడినేలకానీ, చుట్టూ వున్న సామాన్లుకానీ, అటూ ఇటూ హడా విడిగా పరుగులు తీసే ఎలుకలు కానీ, అప్పుడప్పుడు పెరటివైపు కిటికీలోంచి వచ్చే మురికికాలువ వాసనకానీ-వయసు పొంగులో ఉన్న ఆ జంటకు మాత్రం ప్రతి బంధకాలుగా అనిపించేవి కావు. కేశవరావు ఆమెను ఊపిరి సలపనంత గట్టిగా హృద యానికి హత్తుకునేవాడు. ఆ బాహుబంధ నలో తన ప్రేమంతా వ్యక్తం చేసేవాడు. సీతమ్మ గువ్వలా అతని కౌగిట్లో ఒదిగి పోయి ఆ మధురిమలో మైమరచి పోయేది.

గంట రెండు గంటలు పోయాక మెల్లిగా అతని కౌగిట్లోనుంచి విడివడి "కావాలంటే మీరిక్కడే పడుకోండి బాబూ........నేను మాత్రం అవతల గది లోకి వెళ్ళిపోతాను. మళ్ళీ అత్తగారు లేచా రంటే బావుండదు" అని లేవబోయేది. కానీ కేశవరావు ఆమెను పోనిస్తేనా? మళ్ళీ మళ్ళీ దగ్గరికి లాక్కునేవాడు."అబ్బ ఎప్పుడూ ఇలాగే ఉండిపోవాలనిపిస్తోంది సీతా, మనకంటూ ఒక గది ఉంటే......." అనేవాడు. సీతమ్మ నవ్వుకుని మళ్ళీ తన చోటికొచ్చి ఏమెరుగనట్టు పడుకుని నిద్ర పోయేది. ఇక చేసేదిలేక కేశవరావు కూడా వెళ్ళి తన పక్కమీద చేరుకునేవాడు....

ఇప్పుడు సకల సౌందర్యాలూ ఉన్న ప్రత్యేకమైన గదివుంది కానీ, ఆయనేలేరు.

—సత్యం పెద్ద ఇల్లే కట్టించాడు. కింద ఐదారు గదులు, ఒక పెద్ద హాలు, వంటిల్లు— పైన ఒక హాలు, నాలుగు గదులు. పెద్ద కొడుకులిద్దరు, కోడళ్ళు. వాళ్ళ పిల్లలు— ఎంతమంది వచ్చినా సరిపోయేంత విశా లంగా ఉంది ఇల్లు.

ఈ ఇంట్లోకి మారేముందు పాత అద్దె

ఇంటివాళ్ళు తనను చుట్టుముట్టి, పిన్ని గారూ....సొంత ఇంట్లోకి వెళ్ళి పోగానే మమ్మల్నందర్నీ మరిచి పోకండేం?' అన్నారు.

—పిచ్చివాళ్ళు! ఇల్లు మారినంత మాత్రాన మనసుకూడా మారిపోతుందని ఎందుకనిపించిందో వాళ్ళకి?

ఇక్కడికొచ్చేసినా తన మనసింకా అక్కడే విహరిస్తోంది. ఆ మనుషుల మధ్య మెసులుతున్నట్టే అనిపిస్తోంది ఇంకా. ఆ సందడి, ఆ కలివిడితనం ఇక్కడ మచ్చుకి కూడా కనిపించడంలేదు. చంటి వాడు ఏడుస్తున్నప్పుడు తప్ప మిగతా సమయాల్లో అంతా ఇల్లు నిశ్శబ్దంగానే ఉంటుంది. తన కోడలు పద్మకు అట్టే ఎక్కువ మాట్లాడ్డం అలవాటులేదు. మరీ అవసరమైతే తప్ప తనతో అసలే మాట్లాడదు. సత్యం సంగతి సరేసరి. ఉదయం పూట కాఫీ తాగేటప్పుడు తప్ప వాణ్ణి తీరికగా చూడ్డమే కుదరదు. అప్పుడే తనతో కూడా నాలుగు మాటలు మాట్లాడుతాడు. అన్నయ్యల దగ్గరినుంచీ, అక్కయ్యల దగ్గరినుంచీ ఉత్తరాలు వస్తున్నాయో లేదో కనుక్కుని వాళ్ళ యోగ క్షేమాలు అడుగుతాడు—అంతే. అంతకు మించి తనతో మాట్లాడ్డానికి ఇంకేం విషయమే దొరకదు వాడికి.

'తల్లికి అన్ని సదుపాయాలూ అమర్చాను. ఆవిడ కోరినట్టు దేవుడిగది, పెరట్లో తులసికోటా కట్టించాను. తిండీ బట్టలసంగతి సరేసరి. ఇక ఆవిడకి కావలిసిందేమిటి?' అనుకుంటాడు కొడుకు బహుశా. కానీ తనిలా ఒంటరితనంతో బాధపడుతున్న విషయాన్ని మాత్రం వాడు ఊహించుకోలేడు.

ఇంట్లోవున్నది ముగ్గురే అయినా—ఒకేసారి కలిసి భోంచేయడానికి కుదరదు. ఎవరి వీలునుబట్టి వాళ్ళు భోంచేయాల్సిందే టేబుల్ మీద తనకు తానే వడ్డించుకుంటూ తింటే అన్నం తిన్నట్టే అనిపించేది కాదు. పది, పదిహేను మందికి వండి వడ్డించిన అలవాటు కదా మరి! వరసగా పీటలువేసి, కంచాలు పెట్టి, చెంగు నడుముకు బిగించి వడ్డించడం మొదలెడితే అందరి భోజనాలూ తెమిలే సరికి సరిగ్గా గంటసేపు పట్టేది. రోజువారీ వంటలు గాకుండా ఏదన్నా విశేషంగా చేసినరోజున ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళకు ఇచ్చుకునే వాళ్ళు.

—ఇక్కడో? అలాంటి అలవాట్లున్న వాళ్ళను అడివిమనుషులకింద జమకడతారు, అనాగరికులుగా భావిస్తారు - వీళ్ళంతా నాజూకు మనుషులు.

—కోడలంటే పుట్టుకనుంచీ ఇలాంటి వాతావరణంలోనే పెరిగిందను కోవచ్చు. కానీ సత్యం? వాడు తను పుట్టి పెరిగిన వాతావరణాన్ని అంత త్వరగా ఎలా మరువ గలిగాడా అని?

—సీతమ్మ మనస్సు మళ్ళీ వెనక్కెళ్ళింది.

తన అత్తగారూ, మామగారూ పోయాక ఇంటి బాధ్యతంతా తనమీద పడింది. 'అన్నయ్య మమ్మల్ని అన్యాయం చేశాడు' అని అనిపించు కోకూడదని తమ్ముళ్ళందర్నీ చదివించాడు కేశవరావు. దానికోసం అప్పులైనా చేసి మరీ చదివించాడు. చిన్నతమ్ముడి చదువు పూర్తయ్యేసరికి పెద్దతమ్ముడు ఉద్యోగంలో చేరాడు. అప్పటికి చెల్లెళ్ళు పెళ్ళికెదగడంతో వాళ్ళ పెళ్ళి ప్రయత్నాలు మొదలెట్ట వలసివచ్చింది. ఉన్నంతలో కాస్త మంచి సంబంధాలు చూసి వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు జరిపించారు.

తల్లి తండ్రులు పోయినలోటు వాళ్ళకు తెలియకుండా వారిస్థానంలో నిలబడి ఇలా అన్ని బాధ్యతలూ సక్రమంగా నిర్వహించారు తనూ, తనభర్త కేశవరావు.

తమ్ముళ్ళకు కూడా వారు కోరుకున్న పిల్లలతోనే పెళ్ళి జరిపించేశారు.

భర్త బాధ్యతలతో పాలు పంచుకోవ

డం తప్ప ఏనాడూ ఎదురాడి ఎరుగని తను కొత్తగా వచ్చిన కోడికోడళ్ళ నందర్నీ సంతోషంగానే చూసుకుంది. అయితే అందరూ కలిసే ఉండాలని మాత్రం ఎప్పుడూ పట్టుబట్టలేదు వయసులోవున్న కొత్త దంపతుల కోరిక లెలా వుంటాయో తనకు తెలుసు కాబట్టి—వాళ్ళను వేరే కాపురం పెట్టించి స్వేచ్ఛగా ఉంగ నిచ్చింది తను.

—ఈలోగా తన కొడుకులు ఎదిగారు. పెద్దవాడు రామం కాలేజీ చదువు కొచ్చాడు. అప్పటికి భర్త జీతం పెరిగి, ఇంట్లో మనుషుల సంఖ్య తరగడంతో కొంచెం హాయిగా ఊపిరి పీల్చుకునే అవ కాశం దొరికింది తమకు. శుభ్రమైన తిండీ, మంచి బట్టలూ అందరికీ లభించసాగాయి. అదివరకు ఇరుకుగా అనిపించిన ఇల్లుకూడా ఇప్పుడు—సభ్యుల సంఖ్య తగ్గడంతో—సరిపోయింది.

అయితే జీవితంలో ఆపాటి నిశ్చింత ఏర్పడేసరికి తనకు మధ్యవయసు సమీపించి చిన్నతరం వాళ్ళందరికీ "పిన్నిగారు" గా చెలామణి అవసాగింది. ఇరుగు పొరుగు వారు ఏ అవసరం వచ్చినా తననే సంప్ర దించేవారు. పసి పిల్లలకు సుస్తీచేసినా, పెద్దవాళ్ళు జబ్బుపడినా వెళ్ళి తన చేత నైన సహాయం చేసేది. ఎవరింట్లో ఏ పేరం టం జరిగినా తనే దగ్గరుండి జరిపించాలని అందరూ పట్టుబట్టేవారు. తన చేతితో ఏంచేసినా అది శుభ ప్రదమవుతుందని నమ్మేవారు. అంతెందుకు, తన సలహా సంప్రదింపులు లేకుండా ఏ పని జరిగేది కాదన్నా అతిశయోక్తి కాదు....

కాళ్ళకేదో మెత్తగా తగిలేసరికి సీతమ్మ ఉలిక్కిపడింది. గత కాలపు జ్ఞాపకాల్లోంచి బయటపడి, ఆ మసక వెలుగులోనే తన దగ్గరున్నదేమిటో చూసింది. అది పిల్లి. తన పెంపుడు తెల్ల పిల్లి. తోక పైకెత్తి వీపునిపైకి పొంగించుకుని మెల్లగా 'మియావ్....మియావ్' అంటూ, సీతమ్మ కాళ్ళను ఒరుసుకుంటూ చుట్టూ తిరుగు తోంది.

"ఏమిటే పిచ్చిముండ.... నువ్వు నన్నె ప్పుడు చూశావ్?" అంటూ ఆప్యాయంగా దాని ఒళ్ళు నిమిరింది. అది ఆవిడకి మరింత దగ్గరగా రాసుకుంటూ కాళ్ళ సందుల్లో దూరి చీరకుచ్చెళ్ళతో ఆడుకోసా గింది.

దాన్ని ఇంట్లోకి తీసుకొచ్చినరోజు జరి గిన రాద్ధాంతం గుర్తుకొచ్చింది సీతమ్మకు.

చలికి వణుకుతూ ముద్దలా ముడుచుకు పోయి "మియావ్.. మియావ్' అంటూ కిటికీదగ్గర గోల చేస్తున్న పిల్లి పిల్లను చూసి కోడలు పద్మ చిరాకుపడింది. అయితే తనకు మాత్రం చాలా జాలేసి దాన్ని లోపలికి తీసుకొచ్చింది, "ఛీ—ఛీ.... వెధవ పిల్లి అవతల పారెయ్యండి అత్తయ్యా. కాస్త చనువిస్తే ఒంటిని రాసుకుంటూ తిరుగుతుంది. అడ్డమైనవీ తినొచ్చి గిన్నె లన్నిట్లోనూ మూతి పెడుతుంది. నాకు దాన్ని చూస్తూంటే ఒళ్ళు మండి పోతోంది" అంటూ రుసరుసలాడింది.

తను ఆ చిన్నారి పిల్లిపిల్లకేసి చూసింది. తెల్లగా, మెత్తగా పత్తి ముద్దలా వున్న అది 'తల్లినుంచి దూరమైపోయిన నన్ను నిర్దయగా పంపించేస్తారా?' అని అడుగు తున్నట్లనిపించి మనసు కరిగిపోయింది. "పోని నీకంత చిరాగ్గావుంటే నేను దీన్ని నా గదిలో ఉంచుకుంటాలే! పాపం చిన్న పిల్ల" అంది.

"ఏమైనా చేసుకోండి మీ ఇష్టం. ఈ ముదనష్టప్పిల్లి నా గదిలోకి గనకవస్తే మాత్రం మేడమీదనుంచి కిందికి గిరాటేస్తా నంతే!" అనేసి అక్కణ్నుంచి చరచరా వెళ్ళిపోయింది పద్మ.

అప్పట్నుంచీ దీనికి పాలూ, అన్నం పెట్టి తనే పెంచుతోంది. రాత్రిళ్ళు పద్మ తనగది తలుపేసుకున్న తరువాతే దీన్ని స్వేచ్ఛగా వదిలేస్తుంది తను. అప్పటిదాకా తన గదిలోంచి బయటికి పంపదు. దాన్ని

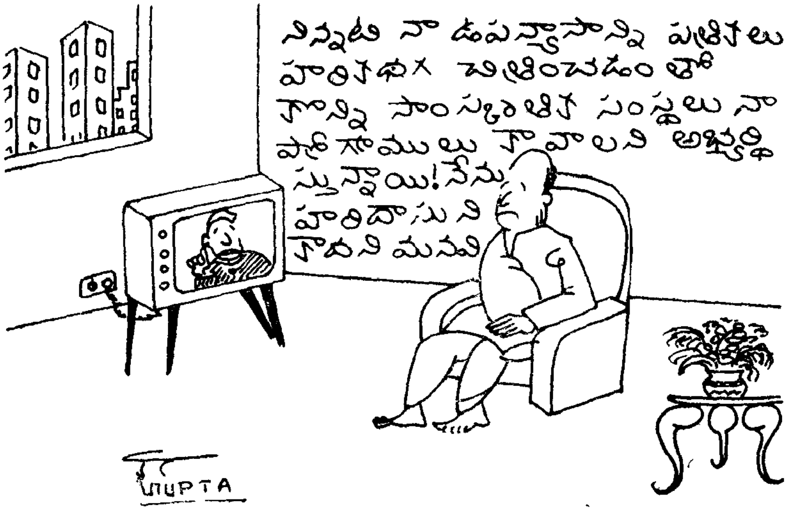

స్వేచ్ఛగా వదిలినా అదిమాత్రం తనని వదలదు.

—అయినా పద్మ ఇంత పట్టుదల మనిషని పెళ్ళికిముందు సత్యం ఎరగడా? తన పెద్ద కోడలూ, రెండో కోడలూ ఇలాంటివారు కాదు.

వాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళనాటికే భర్త కేశవరావు ఈ లోకంలో లేదు. ఆయన పోవడంతోనే తన చేతో శుభకార్యాలు జరిపించే అర్హత కూడా పోయింది. అదివరకటిలా ప్రతి పనికీ ముందుండి చేయించడం కుదరక పోయినా—లోపలిగదిలో కూర్చుని అడిగిన వారికి సలహాలు మాత్రం ఇస్తుండేది.

ఇంట్లో—అయిదోతనంతో కళకళలాడే ఆడపిల్ల అవసరమని తోచి రామంకి పెళ్ళి చేయాలని నిశ్చయించింది తను.

అయితే బ్యాంక్ ఉద్యోగంలో చేరిన రామం మాత్రం తను ప్రేమించిన పిల్లనే చేసుకుంటానని పట్టుబట్టడంతో ఆ అమ్మాయితో పెళ్ళిజరిపించేసింది. కానీ పెళ్ళయిన కొన్నాళ్ళకే వాడికి ట్రాన్స్‌ఫరయిపోవడంతో కోడలితో కలిసిమెలిసి ఉండే అవకాశం తనకు లభించలేదు.

రెండో కొడుకు విశ్వం కాలేజీ లెక్చరరయ్యాడు. వాడూ తను చూసిన పిల్లనే పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆ అమ్మాయి తనను ఎంతగానో గౌరవించి, తనమాటకు విలువనిచ్చేది. అత్తగారుగాకాక తల్లిలా భావించి అభిమానించేది. అయితే వాడికి ఈ ఊళ్ళో ఉండే యోగం లేకపోయింది. వాడికి వేరే చోట లెక్చరర్ ఉద్యోగం దొరికింది.

సంవత్సరానికోసారి మాత్రం అందరూ సెలవుపెట్టి వచ్చి పదిహేను ఇరవై రోజుల పాటు ఉండి వెళ్ళిపోతారు.

—ఏళ్ళు గడుస్తున్నకొద్దీ వారి సంసారాలు పెరిగాయి. అంతేకాదు, తాము ఎన్నో ఏళ్ళుగా అద్దెకున్న ఆ ఇంటిమీద విముఖతకూడా ఏర్పడింది. వచ్చిన ప్రతిసారి వారు—'అబ్బ, ఎంత పాత కొంపో?' అని విసుక్కోవడం పరిపాటి అయిపోయింది.

ఇక మూడోవాడు సత్యం. వాడి ఇంజినీరింగ్ చదువు పూర్తయిన కొన్నాళ్ళకే ఇంజినీరు ఉద్యోగం దొరికింది. ఎవరో ఒకాయన రికమెండేషన్‌తో ఆ ఉద్యోగం

దొరికిందట.

ఒకరోజు యథాలాపంగా ఇంటికి ఓ అమ్మాయిని తీసుకొచ్చి తనకు పరిచయం చేసాడు సత్యం. ఆమె పేరు పద్మ. ఇంట్లోకి వచ్చినదగ్గరనుంచీ ఆమె మొహంలో వ్యక్తమవుతున్న అయిష్టతను తను గమనిస్తూనే వుంది. అక్కడున్నంతసేపూ ముళ్ళమీదున్నట్టే ఉంది కానీ సరదాగా, సంతోషంగా అసలు లేదు. చివరికి ఆమె బయలుదేరే ముందు సత్యం తనతో చెప్పినమాట తనను షాక్ తినేలా చేసింది. 'అమ్మా ...పద్మ ఈ ఇంటికి కోడలిగా రాబోతోంది తెలుసా?'

తనింకా ఆశ్చర్యంలోంచి తేరుకోకముందే పద్మ విసిరిన శూలంలాంటి మాట తన హృదయానికి సూటిగా గుచ్చుకుంది· అంతేకాదు, ఆమె స్వభావం ఎలాంటిదో కూడా అప్పుడే తెలిసిపోయింది

"ఈఇంటికా! ఇంపాజిబుల్, ఈదయ్యాల కొంపలో నేనిక చచ్చినా అడుగు పెట్టను. ఇక్కడున్నవాళ్ళంతా డర్టీ క్రీచర్స్ సత్యం, నువ్వు వేరే మంచి ఇల్లు చూచుకుంటేనే మన పెళ్ళి—లేకపోతే నా ఆశ వదులుకో"

—ఎన్నో ఏళ్ళనుంచీ కన్న తల్లిలా ఆశ్రయం ఇచ్చిన ఈ ఇల్లు దయ్యాల కొంపా? తోబుట్టువుల్లా మెలిగే ఈ ఇరుగు వాళ్ళు డర్టీ క్రీచర్సా? ఇప్పుడే ఇంతింత మాటలనే అమ్మాయి ఇక రేపు పెళ్ళయ్యాక తనతో ఇంకెలా మెలుగుతుందో-అన్న భయం తనను ఆ రాత్రంతా నిద్ర పోనివ్వలేదు.

పద్మ ప్రవర్తన గురించి సత్యం తన ముందు ఏనాడూ ప్రస్తావించలేదు. ఆ సంఘటనపట్ల కనీసం బాధపడినట్టుకూడా కనిపించలేదు.

పద్మ ఎక్కడ దక్కకపోతుందోనన్న భయంతోనో తాను పుట్టిపెరిగిన పాత ఇంటి మీద విముఖతవల్లనో తెలియదుగానీ సత్యం స్వంత ఇల్లు కట్టుకునే విషయంలో ప్రయత్నాలు చేయనారంభించాడు. అందుకు అతని మామగారు ఆర్థికంగా తోడ్పడ్డారో ఏమోగానీ బోలెడు డబ్బు ఖర్చుపెట్టి ఇంటి నిర్మాణం పని మొదలెట్టాడు. ఇల్లు సగం నిర్మాణంలో ఉండగానే పద్మ తండ్రి భూపాలరావు కూతురు పెళ్ళి ఘనంగా జరపించేశాడు. కానీ పద్మ మాత్రం వెంటనే కాపురానికి రాలేదు; కొత్త కోడలి విషయం ముందే తెలుసు కాబటి తను ఆ విషయంలో ఏమీ జోక్యం చేసుకోలేదు.

ఇల్లు పూర్తయింది. గృహప్రవేశానికి తను పాతింటి ఇరుగు పొరుగు వారందర్నీ ఆహ్వానించింది. తను అక్కణ్నుంచి వచ్చేస్తుంటే పిల్లలు మొదలుకొని పెద్దలదాకా అందరూ ఎంతో బాధపడిపోయారు.

"పిన్నిగారూ....మీరు సొంతిల్లు కట్టుకుని వెళుతున్నారని సంతోషంగా ఉంది కానీ—మాకు దూరమైపోతున్నారే అని చాలా బాధగా ఉందండీ ......" అంటూ కంటతడి పెట్టుకున్నారు.

"పిచ్చివాళ్ళు....మిమ్మల్నొదిలి నేను మాత్రం ఎలా ఉండగలననుకుంటున్నారు? అప్పుడప్పుడూ వచ్చిపోనూ? అయినా నేనేమీ ఊరొదిలి వెళ్ళిపోవడం లేదుగా! మీరంతా ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు రావచ్చు మా ఇంటికి" అంది తను.

—గృహప్రవేశానికి వచ్చిన తన ఆత్మీయులను చూసి పద్మ రుసరుసలాడినా తను పట్టించుకోలేదు. ప్రతి ఒక్కరినీ ఆప్యాయంగా పలకరించి దగ్గరుండి కడుపునిండా భోజనం పెట్టించింది.

కానీ పద్మ ఏవిషయాన్నీ అంత తేలిగ్గా వదిలేసే మనిషికాదు. వచ్చిన అతిథులందరూ వెళ్ళిపోయిన తర్వాత 'నా తరఫున వచ్చిన వాళ్ళందరూ ఎంతో గొప్ప గొప్పవాళ్ళు, వాళ్ళ ముందు ఆ దిక్కుమాలిన వాళ్ళందరికీ అంతగా మర్యాదలు చేస్తారా?' అని తనమీద పోట్లాటకు దిగింది.

తమమీద ఆపేక్షతో వచ్చిన వాళ్ళని గురించి పద్మ అంత తేలిగ్గా మాట్లాడ్డం

చూసి మనసు చివుక్కుమంది. 'ఇంకెప్పుడూ తనకు తానుగా ఎవర్నీ ఇంటికి ఆహ్వానించకూడదు.' అని గట్టిగా నిశ్చయించుకుంది తను. గృహప్రవేశానికి వచ్చిన పెద్దకొడుకులూ, కోడళ్ళూ ఆ సమయంలో ఇంట్లో లేరు. వాళ్ళుంటే ఎంత పెద్ద గొడవ జరిగేదో—అనుకుని ఒక నిట్టూర్పు విడిచి ఊరుకుంది....

—సీతమ్మ మళ్ళీ ఓసారి నిట్టూర్చి అక్కడ్నించి కదిలింది. చాలా సేపు ఒకే చోట నిలబడడం వల్ల కాళ్ళు నొప్పి పుట్టినట్టయి గదిలోకొచ్చి మళ్ళీ మంచం మీద వాలింది.

తెల్ల పిల్లి కూడా ఆమెతోబాటే వచ్చి మంచమెక్కింది.

కళ్ళు మూసుకున్నా పాత సంఘటనలే కళ్ళ ముందు కదలాడుతున్నాయి సీతమ్మకు.

—తనకోసం ఎవరొచ్చినా పద్మ సహించదు. అంతదూరంనుంచి వచ్చారన్న అభిమానంతో తను వాళ్ళకేమన్నా పెడితే ఇంకా ఎక్కువ ఉడుక్కుంటుంది.

"మనం ఎంత చెప్పినా ఆవిడకు లక్ష్యం లేదు. ఆవిడ మనసెప్పుడూ ఆ పాతింటోనే పాతుకు పోయింది వుంటుంది. అక్కడి వాళ్ళెవరైనా వస్తే చాలు—దేవుడే దిగొచ్చినంత సంబరపడి పోతుంది మీ అమ్మగారు." అని పద్మ సత్యంతో చెప్పడం తను చెవులారా వింది.

—నిజమే, అక్కడి ఇళ్ళు ఇరుకు కావచ్చు కానీ అక్కడి వాళ్ళ మనసులు మాత్రం ఇరుకుకావు; విశాలమైనవి. నిజం చెప్పాలంటే తనసొంత పిల్లలకంటె వాళ్ళే ఆత్మీయులుగా కనిపిస్తారు తనకు

—ఇలా ఆలోచిస్తూ, ఆలోచిస్తూనే నిద్రలోకి జారుకుంది సీతమ్మ.

మర్నాడు ఉదయం ఆమె నిద్రలేచేసరికి బాగా పొద్దెక్కింది. రాత్రంతా ఆలోచనల్లో గడిచి పోయినందువల్ల కాబోలు తలంతా బరువుగా అనిపించి బద్ధకంగా కళ్ళు మూసుకని అలాగే పడుకునుండి పోయింది సీతమ్మ.

అంతలో బయట ఎవరిదో మాటలధ్వని వినిపించింది: 'పిన్నిగారున్నారా ?' అని ఎవరో అడుగుతున్నారు.

"ఆ....ఉండకెక్కడికి పోతారు మీ పిన్నిగారు ? లక్షణంగా ఉన్నారు, కానేపాగితే లేచొచ్చి నీకు సకల మర్యాదలూ జరిపిస్తారులే! ఆగు!" అని వ్యంగ్యంగా అంటోంది పద్మ.

సీతమ్మ బద్ధకమంతా వదిలిపోయింది. గభాలున లేచి ఇవతలికి వచ్చింది.

పది పన్నెండేళ్ళ గోపి పద్మ మాటలకు భయపడిపోయి బిక్కు బిక్కుమంటూ నిలబడి వున్నాడు హాల్లో. వాడిని చూడగానే సంతోషంగా దగ్గరికెళ్ళి సీతమ్మ వాడి భయాన్ని పోగొట్టాలని సాంత్వనంగా "ఏరా గోపీ ఇలావచ్చావు? ఇంట్లో అందరూ కులాసాయేనా ?" అని అడిగింది

ఆవిడని చూడగానే గోపీకి ఎక్కడలేని ధైర్యం, ఉత్సాహం వచ్చాయి.

"మా యింట్లో అందరూ కులాసాయే పిన్నిగారూ....మరేమో పక్కింటి కమలత్తయ్యకే ఒంట్లో బావుండడంలేదు. అందుకే ఈ ఉత్తరం రాసి మీకిచ్చి రమ్మన్నారు . మిమ్మల్ని రమ్మని మరీమరీ చెప్పారు" అని జేబులోంచి ఒక ఉత్తరం తీసి సీతమ్మకందించాడు గోపి.

సీతమ్మ ఆదుర్దాగా ఉత్తరం విప్పింది.

ప్రియమైన పిన్నిగారికి,

చెప్పాలంటే సిగ్గేస్తోందికానీ ఈ సమయంలో మీరు దగ్గరుంటే ఎంతో ధైర్యంగా ఉంటుందని ఈవిషయం తెలియజేస్తున్నాను.

నాకు ఒకళ్ళే డోకులు....నీరసం. అందరూ వేవిళ్ళేమో అంటున్నారు. అందుకని మీరోసారి వస్తే బాగుంటుంది. తప్పకుండా వస్తారుకదూ?

ఇట్లు,
కమల

సీతమ్మ మొహం సంతోషంతో వెలిగిపోయింది. 'తప్పకుండా వస్తానని చెప్పరా గోపీ....' అని మళ్ళీ ఏదో గుర్తు చేసుకుని 'ఇంత మంచి శుభవార్త తెచ్చినందుకు నీ నోరు తీపి చేస్తానాగు' అంటూ గబగబా లోపలికి వెళ్ళి ముందురోజురాత్రి సత్యం తెచ్చిన స్వీట్స్‌లో రెండు పట్టుకొచ్చి గోపీ చేతిలో పెట్టింది.

అవి చూడగానే గోపీ మొహం వికసించింది. సంతోషంతో స్వీట్ ముక్క కొరుక్కు తింటూ వెళ్ళిపోయాడు.

అంతసేపూ కోపాన్ని ఎలాగో అణచుకున్న పద్మ అత్తగారిమీద ఒక్కసారిగా విరుచుకుపడింది.

"అంత ఖరీదుపెట్టి ఆయన స్వీట్స్ తెచ్చింది ఈ అడ్డగాడిదలందరికీ పంచిపెట్టడానికా?" అంది.

కమల గురించిన ఆలోచనల్లోనే మునిగిపోయి సంతోషంగా ఉన్న సీతమ్మ కోడలి మాటనంతగా పట్టించుకోలేదు. పైగా ఆ వార్తను ఆమెతోకూడా చెప్పాలన్న ఉత్కంఠను ఆపుకోలేక "మన కమలకు వేవిళ్ళట పద్మా....పాపం పెళ్ళయిన పదిహేనేళ్ళకు ఇప్పుడు కళ్ళు తెరిచాడు భగవంతుడు" అంది.

"ఛీ! సిగ్గులేకపోతే సరి. ఓపక్క జుట్టంతా నెరిసిపోయి ముసలితనం వచ్చేస్తుంటే ఇప్పుడింకా పిల్లలు కావలసొచ్చారు కాబోలు ఆవిడకి. అయినా ఈ వయసులో పిల్లలను కంటున్నందుకు సిగ్గుపడక తగుదునమ్మా అని ఇంకా అందరికీ చాటుకోవడం కూడానా? పైగా దానికి తగ్గట్టు మీరు మురిసిపోవడం; ఏదో మనకే జరిగినట్టు సంబరపడడం—ఇంకా బాగుంది."

పద్మ మాటల్లోని హేళనకు సీతమ్మ మనసు చివుక్కుమంది.

"ఏమిటోనమ్మా పాతకాలపు వాళ్ళం. మాకు ఆప్యాయతలు తప్ప ఇలా మరొకర్ని ఎద్దేవాచేయడం అసలు తెలీదు. ఏదో పాపం కబురంపింది కాబట్టి వెళ్ళి రెండు రోజులుండి వస్తాను...."

ఆవిడ మాటలింకా పూర్తికాకుండానే గయ్యిమని లేచింది పద్మ.

"పిలవడానికి వాళ్ళకేం మొహమాటం లేదుకానీ వెళ్ళడానికి మీకైనా ఉండొద్దూ? ఆదరిద్రపు కొంపల్లోకి వెళ్ళడమే కాకుండా అక్కడ రెండు రోజులుండి రావడం కూడానా? ఖర్మ! మీఅబ్బాయి హోదాకు తగ్గట్టుగా హుందాగా ఉందామన్న ఆలోచన మీకెందుకురాదో నాకర్థం కాదు. అడ్డమైనవాళ్ళకి చాకిరీ చేయడానికి మీరేమైనా 'ఆయా' అనుకుంటున్నారా వాళ్ళు? వాళ్ళకా జ్ఞానం లేకపోతే పోయింది. మీకైనా ఉండొద్దూ?"

పదునైన పద్మ మాటలు సీతమ్మగారి హృదయాన్ని తీవ్రంగా గాయపరిచాయి. తనజీవితంలో ఎన్నడూ ఎవరితోనూ మాటలుపడి ఎరుగదు; అత్తమామల మెప్పునీ, బయటివాళ్ళ అభిమానాన్నీ, కొడుకుల ప్రేమనీ పొంది జీవితంలో ధన్యతను అనుభవించిన తను ఈనాడు ఈ దురుసు నోటికి చిక్కవలసివచ్చిందేనన్న ఆవేదన ఆవిడ కళ్ళల్లో అశ్రువుల రూపంలో ప్రతిఫలించింది.

అతి కష్టంతో అశ్రువులను ఆపుకుంటూ అంది ఆవిడ: "ఇప్పుడైతే ఈ ఇల్లు, ఈ హోదా అన్నీ వచ్చాయిగానీ మొదటి నుంచీ మనం ఉన్నది అలాంటి ఇళ్ళల్లో

...లాంటి పరిస్థితుల్లో నేకదమ్మా? ఇప్పుడు కొత్తగా హోదా, అంతస్తూ అంటూ గంభీరం నేర్చుకున్నారు. నాకు మనుషులంతా ఒక్కటే. వాళ్ళందరూ నా ఆత్మీయులే!"

ఆ మాటవిని పద్మ రెచ్చిపోయింది. ఉక్రోషం, ఆవేశం పట్టలేక "అయితే వాళ్ళదగ్గరికే వెళ్ళి అక్కడే ఉండరాదూ? ఇక్కడుండి మా పరువులు తీయడం ఎందుకూ?" అనేసి తనగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

సీతమ్మ అభిమానం దెబ్బతింది. ఇక అవమానం భరించేశక్తి తనలో లేదనిపించింది. "అలాగే వెళతాను. అబ్బాయి వాకింగ్ నుంచి తిరిగిరాగానే చెప్పేయి" అని పద్మ గది దగ్గరికి వెళ్ళి చెప్పేసి, ఓ సంచీలో రెండు చీరలు కుక్కుకుని ఇంట్లోనుంచి వెళ్ళిపోయింది సీతమ్మ.

o o o o

సత్యం మార్నింగ్ వాక్ నుంచి తిరిగి వచ్చాడు. తల్లి ఇంట్లోనుంచి వెళ్ళిపోయిన సంగతి తెలుసుకుని భార్యమీద బాగా కేకలు వేశాడు.

"ఒకగంటసేపు అలా తిరిగొచ్చేసరికి ఇంత రాద్ధాంతమా? ఇంతకాలం ఎలాగో సహించాను. మీరిద్దరిలో ఎప్పటికైనా ఒద్దిక కుదురుతుందని ఎంతగానో ఓపిక పట్టాను అమ్మను ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొట్టేంత సాహసం చేస్తావని నేననుకోలేదు. అసలు మా అమ్మను నువ్వెప్పుడూ అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించలేదు. పద్మా!.... ఆవిడ ఉదారబుద్ధిని నువ్వు తప్పుగా అంచనా వేసుకున్నావు. ఇంతమంది జనం ఆవిడను అభిమానించడం గొప్పతనం కాదా? ఆవిడ దృష్టిలో అందరూ ఒకటే, నావారూ పరాయివారూ అన్న భేదం ఆమె ఎప్పుడూ పాటించలేదు. మమ్మల్ని పెంచి పెద్దచేసి ఇంతవాళ్ళని చేయడానికి ఆమె ఎంత కష్టపడిందో మాకు తెలుసు. ఆవిడ అంతమంది అభిమానం సంపాదించుకోకపోతే ఇదంతా సాధ్యమయ్యేదికాదు. ఆవిడ మాటంటే అక్కడివారందరూ వేదవాక్యంలా భావిస్తారు. నువ్వుతప్ప ఇంతవరకూ ఆమెకు ఎదురాడలేదు. అభిమానంగల మనిషి. ఆమె ఒకరిచేత చిన్నమాట కూడా పడి ఎరగదు. అలాంటిది కన్నకొడుకింట్లోనే ఇంత అవమానం జరిగితే సహించగలదా? అందుకే వెళ్ళిపోయింది. ఇక్కడలేని విలువ అక్కడ ఆవిడకి లభిస్తుంది నిజమే. కానీ మన విలువేమవుతుంది? నువ్వే ఆలోచించు. ఆవిడ పద్ధతులు నీకు చాదస్తంగానూ, హీనంగానూ కనిపించవచ్చు కానీ—ఆవిడ జీవిత పద్ధతే అంత—దానికి భిన్నంగా ఆమె ఎప్పుడూ పోదు. అలాగని కన్నతల్లిని వదిలేసుకోమంటావా?... వెళ్ళి క్షమాపణ చెప్పుకుని ఇంటికి తీసుకొద్దాం పద." అన్నాడు సత్యం.

భర్త మాటలు వింటున్నతసేపూ పద్మ మొహంలో అనేక భావాలు కదలాడాయి. మెల్ల మెల్లగా ఆమెలో పశ్చాత్తాపం చోటుచేసుకో సాగింది. భర్త మొహం చూడలేక తలవంచుకుంది.

ఆమెలో అంత త్వరగా మార్పు రావడం చూసి సత్యం ఆశ్చర్యంతో అవాక్కయి పోయాడు.

పద్మ చటుక్కున తలెత్తి "ఇప్పుడే వెళదాం పదండి!" అంది.

ఆమెవైపు సంతోషంగా చూశాడు సత్యం.

జ్యోతి